

Askøy kommune
Klampavikvegen 1
5300 KLEPPESTØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Britt Solheim, 5557 2334

Tillatelse etter forurensingsloven for utslipp av kommunalt avløpsvann fra Søre Askøy tettbebyggelse i Askøy kommune

Statsforvalteren gir Askøy kommune ny utslippstillatelse for utslipp av avløpsvann for inntil 48 000 personekvivalenter fra Søre Askøy tettbebyggelse.

Det er satt krav om sekundærrensing for alle utslipp større enn 50 personekvivalenter i tettbebyggelsen. Fristene for å oppfylle rensekravene er 31. desember 2023 for hoveddelen av avløpssonene Vest og Sør. Sekundærrensekravet skal være oppnådd for hele tettbebyggelsen innen 31. desember 2027.

Overvåking av resipientene skal gjennomføres hvert tredje år.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensingsloven § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, og forurensingsforskriften §§ 14-4 og 14-8.

Denne tillatelsen erstatter tillatelsen av 12. oktober 2016.

Vi viser til søknad 10. juli 2020 og til framdriftsplan godkjent av Askøy kommunestyre 27. juni 2019. Vi viser også til opplysninger som er framkommet under saksbehandlingen.

Om søknaden

Askøy kommune har søkt om ny utslippstillatelse for utslipp av avløpsvann fra Søre Askøy tettbebyggelse tilsvarende utslipp fra 48 000 personekvivalenter (pe).

Det er søkt om sekundærrensing for fire nye avløpsrenseanlegg. Kommunen skal sanere nærmere femti utslippspunkt og avløpsanlegg i tettbebyggelsen. Avløpsvannet skal overføres til de nye avløpsrenseanleggene etter hvert som de blir etablert. Det vil bli bygget et nytt avløpsrenseanlegg i hver av de fire avløpssonene Vest, Sør, Øst I og Øst II, jf. punkt 1 i tillatelsen.

Kartet i figur 1 viser plasseringen av utslippene fra de fire planlagte nye avløpsrenseanleggene Ask i avløpssone Øst II, Erdal i avløpssone Øst I, Skarholmen i avløpssone Sør og Horsøy i avløpssone Vest (blå trekkanter). Overvåkingsstasjoner fra «Resipientovervåking av fjordsystemene rundt Bergen» er også markert i kartet (røde sirkler).

Figur 1: Kart fra Rådgivende Biologer AS sitt notat av 4. juni 2020

Bakgrunn

Fylkesmannen i Hordaland, nå Statsforvalteren i Vestland, ga Askøy kommune unntak fra kravet om sekundærrensing i tillatelse av 25. januar 2011. Unntaket ble gitt etter forurensningsforskriften § 14-8. Tillatelsen ble gitt fordi det var gjennomført resipientundersøkelser som viste at sjøområdene som mottar avløpsvannet ikke hadde tatt vesentlig skade av utslippene fra tettbebyggelsen. Ved utslipp til mindre følsomt område kunne Fylkesmannen utsette fristen for å oppfylle rensekravene.

Unntaket ble videreført i tillatelsen av 12. oktober 2016. Fristen for å overholde rensekravet kunne imidlertid ikke utsettes lenger enn til 31. desember 2015. Dette følger av forurensningsforskriften § 14- 17 andre ledd. Det er ikke mulig å gi utsatt frist for å overholde primærrensekravet.

Gjeldende utslippstillatelse for Søre Askøy tettbebyggelse omfatter bygging av ett hoved-avløpsrenseanlegg med primærrensing for hele tettbebyggelsen. Kommunen har utredet alternativer for bygging av nye vann- og avløpsrenseanlegg. Investeringskostnadene for alternativene ble anslått fra 3,0 til 3,8 milliarder kroner. Anleggene skulle være ferdig i 2026, men det viste seg at vann- og avløpsgebyrene ville bli uakseptabelt høye. Kommunen gjennomførte en konseptvalgutredning for å vurdere flere løsninger. Konseptet for utbygging av fire avløpsrenseanlegg ble vedtatt i Askøy kommunestyre 31. mai 2018.

Framdriftsplan for utbygging av avløpsrensaneanlegg for Søre Askøy tettbebyggelse ble vedtatt i kommunestyret 27. juni 2019. Søknaden er basert på den vedtatte framdriftsplanen, men noen av fristene i søknaden er skjøvet fram i tid. Kommunen har startet opp arbeidet med ny hovedplan avløp. Det er ventet at hovedplanen vil bli behandlet politisk i løpet av sommeren 2021.

Askøy kommune søker nå om sekundærrensing som er en mer framtidrettet løsning. Det søkes om tillatelse for utslipp av avløpsvann tilsvarende 48 000 pe i Søre Askøy tettbebyggelse for avløpsrensaneanleggene Horsøy, Skarholmen, Erdal og Ask. Tre av avløpsrensaneanleggene skal ha utslipp til forskjellige steder i Byfjorden, mens det fjerde avløpsrensaneanlegget skal ha utslipp til Hauglandsosen.

Midlertidige utslipp i påvente av nye avløpsrensaneanlegg

Transportnettet for avløpsvann blir etablert før avløpsrensaneanleggene står ferdige. Utslipp blir overført til et annet utslippspunkt for en kortere periode. Enkelte av dagens utslipp får dermed en større belastning inntil videreføring til nytt avløpsrensaneanlegg kan skje. Fordi det er vanskelig å forutse hvor lenge de midlertidige utslippene vil vare fram i tid, er det bare søkt om midlertidige utslipp for de første årene. Nye søknader vil bli sendt Statsforvalteren, dersom det blir behov for det.

Tabell 10 i punkt 3.4 i tillatelsen, viser en oversikt over periodene med midlertidige utslipp. Askøy kommune har redegjort i søknaden for de midlertidige utslippene i de forskjellige avløpssonene.

Avløpssone Vest

Utslipper Fabrikken Hetlevik ble sanert i 2019 og er midlertidig overført til Eide, fordi det er betydelig bedre forhold der. Når Horsøy avløpsrensaneanlegg står ferdig i 2022, vil Fabrikken Hetlevik overføres dit. Utslipper ved Eide er planlagt sanert i 2023. Avløpsvannet som blir tilført Eide, er ikke urensert avløpsvann, men går enten via private eller kommunale slamavskillere før utslipp. Midlertidig utslipp søkes økt fra 800 til 950 pe. Etter resipientundersøkelse i 2019 ble miljøtilstanden i vannforekomsten basert på bløtbunnsfauna registrert som «God». Ytterligere undersøkelser vil bli gjennomført.

Avløpssone Sør

Utslipper ved Skiftesvik har tillatelse til utslipp av 100 pe. Dette er overskredet i dag på grunn av utbygging i området. Det er planlagt ytterligere utbygging her. Anlegg er omgjort til pumpestasjoner, og avløpsvannet overføres til andre utslipp i takt med utbyggingen til Askøypakken. Askøypakken er et prosjekt for veiutbygging som Vestland fylkeskommune gjennomfører forskjellige steder i kommunen. Utslippsledningen som ble skiftet ut i 2018, er oppdimensjonert, og utslippet er ført til 25 meters dyp ytterst i Skiftesvika. Siden strømforholdene i Byfjorden generelt sett er gode, vurderer kommunen det til at strømforholdene ved utslippspunktet er tilfredsstillende, og at det midlertidige utslippet ikke vil påvirke sjøområdet. Saneringen av Skiftesvik er endret fra 2025 til høsten 2021. Alle utslipp som skal overføres til Skiftesvik, går enten via private eller felles slamavskillere. Kommunen søker om midlertidig utslipp på 800 pe.

Det er påvist stor forurensning av blant annet tjærestoffer (PAH) i bunnsedimentene utenfor Skiftesvik. Det er utarbeidet en tiltaksplan for opprydding, og denne er delvis avhengig av statlig finansiering. Utslippene av avløpsvann forventes ikke å påvirke bunnsedimentene. Tilstanden ved prøvepunktet for utslippet fra Skiftesvik var klassifisert som «Svært god» ved forrige resipientundersøkelse i 2019.

Strusshamn

Utslipet i Skiftesvik skal overføres til Strusshamn avløpsanlegg i 2021. Strusshamn avløpsanlegg har kapasitet til å motta den økte avløpsmengden. Anlegget er et silanlegg med 1 mm lysåpning og kapasitet på 3500 pe. En sil er installert i dag, men ytterligere en sil kan monteres på anlegget.

Kleppestø og Holmedalen

Avløpsvannet fra Holmedalen og Kleppestø pumpestasjoner skal overføres til det nye Skarholmen avløpsrensaneanlegg via sjøledning. Begge pumpestasjonene må gå i overløp i en kortere periode i 2023. De fleste abonnentene som er tilknyttet utslippene, har egne slamavskillere. Strømforholdene ved utslippspunktene er svært bra, og tilstanden i prøvepunktet ble klassifisert som «*Svært god*» ved siste resipientundersøkelse.

Avløpssone Øst I

Badeelven

Badeelven avløpsanlegg er oppgradert til primærrensing og er dimensjonert for 6 000 pe. Anlegget skal oppgraderes til sekundærrensing innen 2027. Strømforholdene ved utslippspunktet er svært gode, og kommunen forventer ikke at det midlertidige utslippet vil påvirke sjøområdet. Det vil bli tatt prøver jevnlig i Byfjorden utenfor utslippspunktet. Ved forrige undersøkelse ble tilstanden ved prøvepunktet klassifisert som «*Svært god*».

Skogliheimen1 og Skogliheimen 2

Disse to utslippene skal saneres ved at det etableres avskjærende avløpsledninger i veien, og ved at det etableres ny pumpestasjon i viken ved Strømsnes. Dette arbeidet vil skje samtidig med prosjektet Askøypakken og skal være ferdigstilt i 2021. Det søkes om midlertidige utslipp for disse to anleggene på til sammen 300 pe. Tilstanden i sjøområdet ved siste undersøkelse viste tilstandsklasse «*Svært god*» ved disse prøvepunktene. Det er gode strømforhold i området, og utslippene er renset via private slamavskillere.

Avløpssone Øst II

Utslippene i avløpssone Øst II vil bli sanert fram i tid. Det er i dag ikke planlagt midlertidige utslipp i denne sonen.

Forholdet til arealplaner

Området hvor Askøy kommune planlegger å bygge Skarholmen avløpsrensaneanlegg, er i dag avsatt til samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur i kommuneplanen. Reguleringsplan for bygging av Skarholmen avløpsrensaneanlegg er ennå ikke vedtatt, men varsel om oppstart av arbeid med detaljreguleringsplan «*Plan 520-Anlegg for teknisk infrastruktur, Skarholmen gnr/bnr 10/13 m.fl.*» er sendt ut. Planen skal legge til rette for bruk av området til kommunaltekniske anlegg inkludert avløpsrensaneanlegg og kontorbebyggelse. Området der Horsøy avløpsrensaneanlegg skal bygges, er regulert til industri.

Eksisterende utslipp i påvente av nye avløpsrensaneanlegg

Kommunen påpeker at størrelsen på utslippene oppgitt i pe for eksisterende avløpsanlegg, ikke er justert siden utslippstillatelsen ble gitt i 2011. Flere av utslippene er tilført større avløpsmengder enn det som er tillatt i gjeldende tillatelse. Kommunen opplyser om at det kan skyldes at avløpsanlegg er blitt sanert, og at avløpsvannet er overført til andre anlegg. Det kan også skyldes at det er blitt gjennomført utbygging i enkelte områder, der det er gitt tillatelse til påslipp til eksisterende avløpsanlegg, uten at dette er i tråd med gjeldende utslippstillatelse. Kommunen søker om å få øke flere av utslippene inntil de kan saneres.

Sanering av avløpsanlegg

Askøy kommune søker om å få utsette saneringen av flere avløpsanlegg ut over 31. desember 2027. Dette gjelder blant annet Engevika, som er et privat minirensanlegg. Det vil bli sanert innen 31. desember 2028. Dette gjelder også Tumyrfeltet avløpsanlegg som er et privat anlegg. Avløpsanleggene Gullskjærsvik, Ytre Florvågøy, Ekrene, Flensberghamn, Kirkevik, (privat) og Kirkevik (kommunalt) er søkt sanert i 2028.

Miljøpåvirkninger fra utslipp av avløpsvann i sjøområdene

Kommunen har undersøkt forholdene i sjøområdene flere ganger tidligere. Overvåkingsprogrammet «Resipientovervåking av fjordsystemene rundt Bergen» startet opp i 1973. Askøy kommune har deltatt i programmet siden 1990. I 2009 ble det gjennomført en undersøkelse i Hauglandsosen (Johnsen m. fl. 2010) i forbindelse med søknad om unntak for sekundærrensekravet. Rapporten inneholder også vurderinger av fjæresamfunn for flere lokaliteter i sør og øst.

Rådgivende Biologer AS har utarbeidet en rapport 4. juni 2020¹ som underlag for den siste søknaden fra Askøy kommune. I rapporten blir miljøtilstand og kapasiteten i sjøområdene for å motta avløpsvann vurdert på bakgrunn av tidligere undersøkelser i Byfjorden og Hauglandsosen. Overvåkingen vil bli videreført og i tillegg gjennomført i tråd med kravene i vannforskriften. Rapporten inneholder også vurderinger om eventuelle påvirkninger på sårbar natur. Vurderingene under er et utdrag fra rapporten:

Horsøy RA i avløpssone Vest

Utslipp av rensed avløpsvann vil bli ført til 120 meters dyp i en dyp renne mellom Horsøy og Håholmen i Hauglandsosen. Ved denne plasseringen vil avløpsvannet kunne spres i omkringliggende sjøområder og ikke føre til lokal forurensning. Kommunen forventer ikke at en økning av den samlede kapasiteten til 15 000 pe vil ha negative påvirkninger på vannområdet Hauglandsosen.

Skarholmen RA i avløpssone Sør

Utslippspunktet for avløpsvannet vil ligge i et område med relativt sterk strøm i nordøstlig-sørvestlig retning. Viken innenfor utslippet, Småvika er et noe innestengt sjøområde. Ved å plassere utslippet utenfor viken, vil en kunne unngå negativ påvirkning.

Erdal RA i avløpssone Øst I

I området ved utslippet er det mye bunnstrøm, hovedsakelig i sørlig retning. Dette fører til at organisk materiale vil bli spredd over et større område og ikke vil samle seg opp lokalt.

Ask RA i avløpssone Øst II

Avløpsvannet med utslipp på 50 meters dyp vil mest sannsynlig føres med strømmen i nord-sørlig retning og blande seg i vannmassene i Byfjorden."

Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

¹ «Resipientene for utslipp fra fire planlagte kommunale avløpsrenseanlegg i Askøy kommune – miljøtilstand og vurdering av resipientkapasitet.»

Forhåndsvarsel og uttalelser

Saken er forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-5. Søknaden ble kunngjort i avisene Askøyværingen og Bergens Tidende og på nettsidene til Statsforvalteren. Fristen for å gi uttalelse var 30. september 2020.

Vi mottok uttalelse fra Fiskeridirektoratet Vest. Statsforvalteren har vurdert uttalelsen og kommentarene ved behandlingen av søknaden.

Fiskeridirektoratet region Vest sin uttalelse 23. september 2020.

Fiskeridirektoratet presiserer at det er særlig viktig å ta vare på marine leve- og oppvekstområder, som for eksempel gytefelt, slik at kommende generasjoner også kan høste fra havet.

Sone Vest

Avløpet i Sone Vest er planlagt lokalisert i Hauglandsosen. Det vises til at det foregår en del fiskeriaktiviteter i Hauglandsosen, særlig teinefiske. Gyteområder er også registrert i Hauglandsosen.

Sone Sør

Avløpsvannet fra Skarholmen avløpsrenseanlegg er planlagt ført ut til vestsiden av Askøybroen, som fører til det sørligste bassenget i Byfjorden. Det er registrert et gyteområde for kysttorsk ved Marikoven, sørvest for utslippspunktet.

Sone Øst I og Øst II

Utslipp fra nytt Erdal avløpsrenseanlegg er planlagt ført ut til ca. 50 meters dyp i omtrent det samme område som eksisterende utslippspunkt fra dagens avløpsanlegg. Fiskeridirektoratet viser til at illustrasjonen av dette utslippspunktet var vanskelig å se ut fra søknaden, (side 28 i søknaden). Utslipp fra Ask avløpsrenseanlegg er planlagt ført ut til ca. 50 meters dyp. Det er registrert områder for fiskeplasser med bruk av passive redskaper som garn, langs hele kystlinjen på østsiden fra Bakarvågneset til Signalneset. Dette er trolig mest brukt i fritidsfiske.

Fiskeridirektoratet Vest påpeker at det er viktig at avløpsledningene, med eventuell lodd eller forankringer, legges ut på en måte som sikrer at fiskeredskaper ikke hefter seg fast. I tillegg til at det minnes om at eksakt plassering av avløpsledningene gjøres tilgjengelig i offentlige kart, mener Fiskeridirektoratet at det er positivt at kommunen legger opp til bedre rensing av avløpsvannet.

Askøy kommune sine kommentarer til uttalelsene

Kommunen ønsker å poengtere at nye sekundærrenseanlegg vil medføre en betydelig bedre renseseffekt av avløpsvannet før utslipp, sammenlignet med hva dagens avløpsanlegg oppnår. Eksisterende utslipp, ca. 50, vil bli sanert og erstattet av fire nye avløpsrenseanlegg med mye bedre renseseffekt. Resultatet av dette vil sannsynligvis være forbedret vannkvalitet og bunnfauna ved de eksisterende utslippspunktene. Dette vil også bidra positivt for det biologiske mangfoldet og fiskeriinteressene.

Askøy kommune forventer ikke at sjøområdene vil bli påvirket negativt som følge av valg av nye utslippspunkt. Dette underbygges ved resultatene i rapport fra Rådgivende Biologer AS av 4. juni 2020. Nye utslippspunkt vil bli overvåket ved jevnlig prøvetaking gjennom Byfjordsundersøkelsene.

Kommunen opplyser om at alle sjøledninger blir målt inn og innmålingene blir oversendt Statens Kartverk Sjø. Dette blir også sikret gjennom søknadsprosessen til Bergen Havn. Videre blir det

bekreftet at nye sjøledninger med rør og belastningslodd vil bli etablert etter anerkjente metoder med avrundet form.

Vedtak

Askøy kommune får ny utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann for Søre Askøy tettbebyggelse tilsvarende 48 000 personekvivalenter (pe).

Det er satt krav til sekundærrensing for alle utslipp større enn 50 pe i tettbebyggelsen. Fristene for oppfyllelse av renskravene er 31. desember 2023 for hoveddelen av avløpssone Vest og Sør, jf. vedlegg 1, tabell 1. Sekundærrensekravet skal være oppnådd innen 31. desember 2027 for hele tettbebyggelsen.

Kravene til overvåkning skal følge kravene i forurensingsforskriften og i vannforskriften.

Vedtaket er gjort med hjemmel i forurensingsloven § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, og forurensingsforskriften §§ 14-4 og 14-8.

Regelverk

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de ulempene med forurensningen som tiltaket medfører, sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av formål og retningslinjer i forurensningsloven §§ 1 og 2.

Forurensingsforskriften

Forurensingsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelser med samlet utslipp større enn eller lik 2000 pe til ferskvann og til elvemunning, eller større enn 10 000 pe til sjø. Kapittel 14 gjelder ikke for utslipp av sanitært avløpsvann fra avløpsrenseanlegg med utslipp mindre enn 50 pe.

Forurensingsforskriften kapittel 14-8 har krav om at utslipp av avløpsvann i mindre følsomme områder, jf. forurensingsforskriften vedlegg 1 punkt 1.2 til kapittel 11, skal gjennomgå sekundærrensing. Sjøområdene der utslippene fra Søre Askøy tettbebyggelse føres til, er definert som mindre følsomme områder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027, med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften §§ 9 eller 10.

Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven § 27-2 Avløp har krav om at før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse eller oppføring av bygning blir godkjent, skal bortledning av avløpsvann være sikret i samsvar med forurensningsloven.

Statsforvalterens vurderinger

Formålet med tillatelsen er å verne miljøet mot uheldige påvirkninger fra utslipp av kommunalt avløpsvann, og å oppnå god kjemisk og økologisk tilstand i de vannforekomstene det gjelder. Tillatelsen setter krav om tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av avløpsvannet, i tillegg til krav om at tiltak blir satt inn for å hindre forurensing fra overløp og lekkasjer på avløpsnett.

Vi har lagt vekt på det som kan oppnås ved bruk av de beste tilgjengelige teknikker. I tillegg til retningslinjene i forurensningsloven er også prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 og føringene i vannforskriften lagt til grunn for vår vurdering.

Vi ser positivt på at Askøy kommune har søkt om sekundærrensing. Problemer med mikroforurensninger som legemiddelrester, diverse organiske miljøgifter, mikroplast, bakterier og virus i avløpsvann, vil bli bedre ivaretatt ved sekundærrensing.

Kommunen antar at 43 prosent av ledningsnett i tettbebyggelsen er anlagt før 1980. Tilstandsvurderinger viser at det er behov for å skifte ut flesteparten av disse ledningene, (betongledninger med gummipakninger). Det er også koplet mye overvann til ledningene. Kommunen arbeider med tiltak for å redusere andelen av overvann i avløpssystemet. Slamavskillere skal fases ut etter hvert som avløpsvannet overføres til nye avløpsrenseanlegg. Tiltaksplan for å redusere overvann til avløpssystemet og oppgradering av ledningsnett skal innarbeides i ny hovedplan avløp.

For å kunne sanere eksisterende utslipp og overføre dem til nye avløpsrenseanlegg, er det behov for å bygge ut transportnett med pumpestasjoner og ledningsanlegg. Det skal bygges ca. 36 kilometer med ledningsanlegg og 50 pumpestasjoner. Byggingen av de nye avløpsrenseanleggene er estimert til å koste 375 millioner kroner og totalkostnaden for transportnett er estimert til 555 millioner kroner.

Når kommunen bygger ut ledningsnett koordineres dette i noen områder med Askøypakken. Når offentlige avløpsledninger etableres i nye områder, skal private avløpsanlegg knytte seg til. Askøy kommune er i gang med rehabilitering av eksisterende ledningsnett og etablering av nytt offentlig ledningsnett.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Kommunen opplyser om at området som skal bebygges ved Skarholmen ligger i et dalsøkk mellom vei og fjellvegg. Det ligger skjermet fra sjøen bak en kolle. I varsel om oppstart av planarbeidet, er det vist til at det ikke foreligger kjente registreringer med viktig verdi av naturmangfold, landskap,

mineralressurser, kulturminner, landbruk eller friluftsliv innenfor dette arealet. Arealet, som er avsatt til LNF-formål innenfor kommuneplanens arealdel, skal bare benyttes til å legge avløpsledning. Det vises til at tiltaket ikke vil gi vesentlige påvirkninger for miljø og samfunn.

I Hauglandsosen nord for Horsøy, er naturreservatet Laksholmen registrert. Ifølge Rådgivende Biologer AS vil ikke etablering av avløpsrensaneanlegget påvirke hekking eller næringsgrunlaget for sjøfugl. Det er registrert et stort område med større kamskjellforekomster som strekker seg fra Sotra mot Rotøyna og Skorpo, sørvest i Hauglandsosen. Området er vurdert som svært viktig. Utslipp fra Horsøy avløpsrensaneanlegg vil ha ubetydelig påvirkning på denne naturtypen. Gyteområdet Hetlevik er gyteområde for sild og lyr. Området er rapportert inn av Askøy Fiskarlag basert på observasjoner og er ikke verdivurdert. Ifølge søknaden er det lite sannsynlig at utslipp fra det nye avløpsrensaneanlegget vil nå gyteområdet.

Rådgivende Biologer AS viser også til at det ikke er registrert naturvernområder eller spesielle naturtyper i Byfjorden i Naturbase. Det er observert flere rødlistede sjøfuglarter og arter av stor forvaltningsinteresse, men ingen hekkeområder er registrert. Det vises til at utslipp eller drift av de planlagte avløpsrensaneanleggene ikke vil føre til negativ påvirkning på sjøfugl. Sjøbunnen der avløpsledningene er tenkt plassert er ikke undersøkt, men er lite egnet for rødlistearter i sjø eller sårbare naturtyper. Det skal ikke gjennomføres mudring eller sprenging i områdene. Etablering av utslippsledninger vil ifølge søknaden ikke føre til negative konsekvenser for verken sjøfugl eller naturverdier.

Opplysninger i Naturbase og Artsdatabanken 17. november 2020 viser at det ikke er registrert opplysninger om lokalt viktig eller verdifullt naturmangfold i områdene som vil ta skade av utslippene av rensed avløpsvann fra Søre Askøy tettbebyggelse. Dette er også underbygget i notat av 4. juni 2020 fra Rådgivende Biologer AS med vurdering av påvirkningen av naturverdier, både i Hauglandsosen og i Byfjorden.

Vi har lagt til grunn at kravet i naturmangfoldloven § 8, om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap er oppfylt. Kunnskapsgrunlaget om naturverdier i området vurderes som tilstrekkelig til å kunne fatte vedtaket om tillatelse, jf. naturmangfoldloven § 8. Den samlede belastningen i området vurderes også som akseptabel, siden vi ikke er kjent med at det er andre utslippskilder av betydning i nærheten, jf. naturmangfoldloven § 10. Den omsøkte aktiviteten vil derfor heller ikke komme i konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5.

Miljøpåvirkning fra utslipp av avløpsvann i sjøområdene

Avløpsvann fra kommunale avløpsrensaneanlegg vil påvirke sjøområdene ved tilførsel av næringssalter, organisk stoff, bakterier og virus og tungmetaller fra bolig- og industriområder. Avløpsrensaneanleggene produserer store mengder slam som må håndteres i tråd med avfallsregelverket og gjødselvereforskriften. Dersom slammet ikke blir håndtert riktig, kan det oppstå problemer med lukt til omgivelsene. Rensegraden i et sekundærrensaneanlegg vil være betydelig høyere enn det som oppnås ved dagens avløpsanlegg.

Sjøområdet Byfjorden

Helt siden 1973 er det gjennomført omfattende undersøkelser i fjordene rundt Bergen. Avløpsvann fra avløpsrensaneanleggene Badeelven (Eide) og Ask vil bli ført til Byfjorden.

I Vann-Nett 16. november 2020 er Byfjorden, vannforekomst ID 0261010800-9-C satt i risiko for ikke å nå målet om god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021 for hele området. Grunnen til dette er

forurensning fra tungmetaller, PCB og andre prioriterte miljøgifter. Dette er forurensning fra tidligere industri, båttrafikk og forurensning fra avløpsanlegg. Tiltak må gjennomføres. Av tiltak nevnes separering av eldre avløpsnett og avløpsanlegg, problemkartlegging ved Byfjordsundersøkelsen og tildekking eller mudring av forurenset sjøbunn. Det siste gjelder for området i Skiftesvik. Alle disse tiltakene skal gjennomføres. På bakgrunn av dette er det ifølge Vann-Nett forventet god økologisk og kjemisk tilstand i perioden 2022-2027.

I 2009 gjennomførte også NIVA en undersøkelse for å studere miljøforholdene rundt utslippspunktene og områdene i sin helhet ved utslippspunktene for avløpsvann i Kollevågen, Hetlevik, Follese, Juvik og Hauglandshella. Dette ble gjort på bakgrunn av at kommunen søkte om primærrensing i 2010. Disse resultatene ble den gang sammenliknet med tidligere undersøkelser i de samme områdene (Botnen et al. 1995, Johnsen et al. 1999). Resultatet viste at utslippsmengden slik den ble tilført sjøområdene, ikke hadde vesentlige skadevirkninger på miljøet. Det ble konkludert med at primærrensing ikke ville ha særlige negative påvirkninger fram til 2030, dersom utslippene ble arrangert slik det var anbefalt i rapporten.

Sjøområdet Hauglandsosen

Vannforekomsten Hauglandsosen, ID 0261030202-C er også satt i risiko for ikke å nå miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand i 2021. Ifølge Vann-Nett vil målet kunne oppnås i tidsrommet 2022-2027. Hovedårsaken til at økologisk tilstand er registrert som «Moderat» er forurensning fra arsenikk, krom, sink og kobber. Påvirkning fra nitrogen og fosfor er imidlertid registrert med tilstand «God».

De tiltakene kommunen skal gjennomføre vil gi miljøforbedringer. Ved rensing i sekundærrensaneanlegg vil det meste av partikulært materiale i avløpsvannet fjernes. I notatet fra Rådgivende Biologer AS vises det til at undersøkelser ved utslippet fra Kvernevika sekundærrensaneanlegg i Bergen kommune, som ble satt i drift i 2015, ikke har negativ påvirkning på sjøbunnen i kort avstand fra utslippspunktet. Tilstandsklasse «God» er gitt for bløtbunnsfauna.

Dersom de nye utslippene føres ut i sjøen, på en slik måte at avløpsvannet blir godt blandet og fortynnet, slik det er krav om i tillatelsen punkt 3.4.1, vil ikke utslippene påvirke vannforekomstene i vesentlig grad. Tvert imot så mener Statsforvalteren at oppgradering til sekundærrensing, utbedring av ledningsnett, separering av overvann fra spillvann med mer vil gi en miljøforbedring. Ut fra de kravene vi har satt i utslippstillatelsen, mener vi at vannforskriftens krav i §§ 4, 7 og 8 ikke er til hinder for denne tillatelsen.

Påvirkning fra midlertidige utslipp

Vi vurderer at de godkjente midlertidige utslippene ikke vil skade miljøforholdene varig i sjøområdene. De fleste innbyggerne i de fire avløpssonene er tilknyttet slamavskillere.

Tilknytning til eksisterende avløpsanlegg

Askøy kommune oppfyller ikke renskravene i dag, verken for primærrensing eller sekundærrensing, og er i brudd med gjeldende tillatelse og renskravene i forurensningsforskriften med unntak for noen få private minirensaneanlegg. Utslippstillatelsen gir ikke tillatelse til utslipp fra ny bebyggelse før utslippene minst har gjennomgått primærrensing i påvente av at sekundærrensekravet kan oppnås.

Plan- og bygningsloven § 27-2 har krav om at før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse, eller oppføring av bygning blir godkjent, skal bortledning av avløpsvann være sikret og i samsvar med forurensningsloven, jf. punkt 3.2.3 i tillatelsen. Kommunen kan dermed ikke koble til nye utslipp i tettbebyggelsen uten at avløpsforholdene er i samsvar med utslippstillatelsen.

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelse til at avløpsvann fra ny bebyggelse blir tilknyttet eksisterende avløpsanlegg som ikke overholder renskravene. Ved utbygging innenfor Søre Askøy tettbebyggelse, før de nye avløpsrenseanleggene er satt i drift, må nye midlertidige utslipp oppnå primærrensing før påslipp til eksisterende avløpsanlegg med tilstrekkelig hydraulisk kapasitet. I tillegg skal de kommunale utslippene saneres innenfor de vilkårene og fristene som er satt for sanering og sekundærrensing.

Statsforvalteren ber om en oversikt senest innen 1. mai 2021 over omfang og status for pågående utbyggingsprosjekt som kan bli ferdigstilt før driftsstart for nye avløpsrenseanlegg. Oversikten skal også inneholde reguleringsplaner der utbygging ikke er igangsatt og være fordelt per avløpssone.

Pågående utbygging med godkjent rammetillatelse eller tilknytningstillatelse kan knyttes til eksisterende avløpsanlegg med tilstrekkelig hydraulisk kapasitet. Avløpsrenseanleggene Horsøy og Skarholmen har byggestart i sommer og driftsstart henholdsvis 30. juni og 31. desember 2023, Badelven oppfyller allerede kravet til primærrensing.

Lukt og støy

Kravene i tillatelsen for lukt og støy er standardkrav som også gis til industribedrifter. Vi forventer at avløpsrenseanleggene blir drevet slik at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og at naboer ikke blir utsatt for mer lukt og støy enn det som er regnet for å være akseptabelt for denne type virksomhet.

Lukt skal være en viktig styringsparameter for aktiviteten ved avløpsrenseanleggene. Kommunen skal ha oversikt over de delene av driften som kan gi lukt, og fortløpende vurdere nødvendige tiltak for å redusere luktutslipp og dokumentere disse. Kommunen skal som en del av internkontrollen registrere og håndtere eventuelle klager. Ved klage på lukt og støy kan Statsforvalteren pålegge kommunen å gjennomføre målinger og å sette i verk tiltak.

Drift av avløpsrenseanleggene

Avløpsrenseanleggene skal drives i samsvar med forurensingsloven § 2 punkt 3. Kommunen skal ta i bruk best tilgjengelig teknologi, for å unngå og å avgrense skade på naturmangfoldet. Kommunen skal bære kostnadene med skade på miljøet. For å unngå eller begrense skade, skal det brukes teknikker og metoder for drift som gir de beste samfunnsmessige resultatene.

Akkreditert prøvetaking og endring av frister

Askøy kommune fikk i brev 13. august 2010 unntak fra kravet om akkreditert prøvetaking og konservering for avløpsanlegg større enn 50 pe i Søre Askøy tettbebyggelse, frem til 31. desember 2015. Unntaket gjaldt for alle anlegg som skal saneres eller oppgraderes for å etterkomme renskravet.

Unntaket ble videreført fram til nytt avløpsrenseanlegg (SAHARA) skulle vært satt i drift.

Unntaket beskrevet over gjelder fram til de nye avløpsrenseanleggene er ferdigstilt og satt i drift.

Energi

Statsforvalteren har ikke satt kvantitative krav til energiforbruk totalt eller spesifikt energiforbruk. I tillatelsen er det satt krav om at kommunen skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak for å oppnå mest mulig energieffektiv drift av avløpsrenseanleggene. Systemet skal være utarbeidet på

grunnlag av en grundig gjennomgang av hele virksomheten. Kommunen må sette mål for energieffektivitet, og ha en skriftlig plan for hvordan energiforbruket kan reduseres.

Overvåking i sjøområdene

Askøy kommune har i de forrige tillatelsene hatt krav om undersøkelser i sjø etter forurensingsforskriften § 14-9, for å kunne vise til at utslipp av avløpsvann ikke påvirker resipientene. Kommunen har deltatt i miljøovervåkingsprogrammet «*Resipientovervåking av fjordsystemene rundt Bergen*». Programmet er videreført og vil omfatte prøvetaking i samsvar med krav gitt i vannforskriften.

Nye prøvetakingspunkt skal etableres for alle utslippsområder, for å kunne overvåke tilstanden ved de nye utslippene. Prøvetakingen skal settes i gang før avløpsrensaneanleggene settes i drift. Dette for å kunne ha referansepunkter, for å kunne se om utslippene påvirker sjøområdene.

Overvåkingen av vannforekomstene som har utslipp av kommunalt avløpsvann fra Søre Askøy tettbebyggelse skal også gjennomføres i samsvar med vannforskriften § 18 og vedlegg V punkt 1.3. Dette for å følge med på hvor stor belastning utslippene utgjør i sjøområdene.

Når resultater fra overvåkingen foreligger, skal kommunen vurdere hyppighet og intervall for videre overvåking. Denne vurderingen skal sendes Statsforvalteren sammen med resultatene fra overvåkingen.

Anbefalt frekvens for overvåking av vannkvaliteten etter vannforskriften varierer mellom de ulike kvalitetselementene. Miljøgifter i vannsøylen anbefales eksempelvis overvåket årlig, mens for miljøgifter i sedimenter er anbefalt overvåking hvert sjettede år, se vannforskriften, vedlegg V og Miljødirektoratets veileder M-997/2018 "*Eksempelsamling for tiltaksorientert overvåking.*" For biologiske kvalitetselementer, som vil være sentrale parametere i overvåkingsprogram for avløp, er anbefalt frekvens etter vannforskriften hvert tredje år. Det vil si at en jevnlig miljøovervåking i tråd med vannforskriften bør gjennomføres med maks tre års mellomrom. Vi har satt krav om å gjennomføre miljøovervåking hvert tredje år.

Askøy kommune skal oversende forslag til program for vannovervåking til Statsforvalteren for eventuelle merknader senest innen 31. desember 2021.

Resultatene fra undersøkelsen skal sendes Statsforvalteren innen 31. desember 2022. Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusivt sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø, jf. 10.4 i tillatelsen.

Samarbeid med Bergen kommune

Askøy kommune opplyser om at det på sikt kan være aktuelt å samarbeide med Bergen kommune om avløpsrensing i de to kommunene. Det kan gjelde overføring av avløpsvann fra Bergen til Skarholmen avløpsrensaneanlegg. Kommunen opplyser også at det kan bli aktuelt å utrede en alternativ løsning for utslippene i avløpssone Øst I og Øst II. Dette gjelder en eventuell overføring av utslippene til Bergen kommune sitt anlegg i Kvernevik. Dette er tema som vi ikke har vurdert i denne tillatelsen. Dersom det blir aktuelt med slike løsninger, må ny søknad sendes til Statsforvalteren.

Frist for å oppfylle rensekravene

Framdriftsplanen som ble godkjent av Askøy kommunestyre 27. juni 2019 samsvarer tidsmessig med framdriften for bygging av nytt avløpsrensaneanlegg og oppnåelse av rensekravet oppgitt i

søknaden for avløpssone Vest. De fleste utslippene i avløpssone Sør vil ha oppnådd sekundærrensing innen 2026, istedenfor i 2028 som er oppgitt i framdriftsplanen. I avløpssone Øst I er det ifølge vedtatt framdriftsplan planlagt nytt Erdal avløpsrenseanlegg ferdigstilt i 2031 og sekundærrensekravet i avløpssone Øst II vil være oppnådd etter 2034. Fristene er framskyndet i søknaden. Erdal avløpsrenseanlegg skal være i drift i 2027 og sekundærrensekravet skal også oppnås for avløpssone Øst I i 2027. Ask avløpsrenseanlegg skal være i drift i 2027, men ifølge søknaden vil ikke rensekravet være oppnådd før i 2028. Badeelven avløpsanlegg ble oppgradert til primærrensing innen utgangen av 2020 og er dimensjonert for 6 000 pe.

I 2024 når Horsøy og Skarholmen avløpsrenseanlegg er bygget og satt i drift, vil utslipp fra halvparten av innbyggerne i Søre Askøy tettbebyggelse være tilknyttet sekundærrenseanlegg. Avløpsdirektivet² setter kravene for rensing av avløpsvann fra byområder og tettsteder og er innlemmet i norsk lovgivning gjennom avløpsbestemmelsene i forurensingsforskriften. Det er oversatt og tatt inn under kapittel 15B Vedlegg 1.

Klima- og miljødepartementet har gitt føringer 19. mars 2019 for arbeidet med oppdatering av regionale vannforvaltningsplaner. Gjeldende vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer for 2016 til 2021 skal rulleres for planperioden 2022 til 2027. Målsetningen er at alle avløpsrenseanlegg i den enkelte kommune oppfyller rensekrav i forurensingsforskriften, slik at miljømålene etter vannforskriften er nådd innen 2027. Miljødirektoratet viser i brev til Fylkesmennene 20. august 2019 til at frister ut over sju år for oppgradering til sekundærrensing, vil være i strid med kravene i § 14-8 i forurensningsforskriften.

På bakgrunn av dette har Statsforvalteren satt krav om at alle kravene i tillatelsen skal være dokumentert oppfylt innen fristene oppgitt i punkt 1.2 tabell 2 i tillatelsen.

Alle utslipp større enn 50 pe i avløpssonene Sør, Vest, Øst I og Øst II skal ha oppnådd sekundærrensing innen 31. desember 2027. Se tabell 1.

Tabell 1

Avløpssone	Frister
Vest	30.06.2023 - Horsøy RA (15 000 pe skal være driftsklart med sekundærrensing) 31.12.2024 - Utslipp over 50 pe i avløpssone Vest skal være overført til Horsøy RA, bortsett fra Tveitevågen og Kollevågen avløpsanlegg som skal overføres innen 31.12.2025
Sør	31.12.2023 - Skarholmen RA (20 000 pe) skal være driftsklart med sekundærrensing 31.12.2023 - Kleppstø RA skal være overført til Skarholmen RA 31.12.2025 - Strusshamn RA skal være overført til Skarholmen RA 31.12.2025 - De fleste utslippene i avløpssone Sør skal være overført til Skarholmen RA, unntatt 31.12.2026 - Strand 31.12.2027 - Follse gamle skole, Follsevågen, Haugadalen 31.12.2028 - Engevika (minirensanlegg) (Backer bolig AS)
Øst I	31.12.2021 - Overføring av utslipp over 50 pe fra (Erdal-Hop) til Badeelven RA (primærrensing) 31.12.2027 - Erdal RA (10 000 pe) skal være driftsklart med sekundærrensing 31.12.2027 - Overføring av utslipp over 50 pe fra sør (Drageide RA) til Erdal RA 31.12.2027 - Alle utslipp over 50 pe i avløpsone Øst I skal være overført til Erdal RA

² EØS-avtalen vedlegg XX nr. 13 (direktiv 91/271/EØF med endringene i direktiv [98/15/EF](#)) om rensing av avløpsvann fra byområder

Øst II	31.12.2027 - Nytt Ask RA (3 000 pe) skal være driftsklart med sekundærrensing 31.12.2027 - Alle utslipp over 50 pe i avløpsone Øst II skal være overført til Ask RA 31.12.2027 - Alle utslipp over 50 pe i Søre Askøy tettbebyggelse skal gjennomgå sekundærrensing
--------	---

Konklusjon

Kravene i tillatelsen har som mål å verne miljøet mot skadelige påvirkninger fra utslipp av avløpsvann. Tidligere undersøkelser i sjøområdene har vist at utslippsmengden fra Søre Askøy tettbebyggelse, slik den tilføres i sjøområdene i dag, ikke har ført til skadevirkninger på miljøet.

Når de nye avløpsreanseanleggene er i full drift, vil forurensningsmengden bli redusert som følge av rensesgrad. Utslippene vil, innenfor de aktuelle områdene, verken påvirke sjøområdene eller naturverdiene i negativ retning. Overvåking av tilstanden vil bli videreført og prøvetakingen vil også skje etter krav i vannforskriften.

Fristen for å innføre sekundærrensing er ulik for de fire avløpssonene. Fristene er gitt på bakgrunn av søknaden om sekundærrensing som bygger på vedtatt konseptutvalgsutredning godkjent i Askøy kommunestyre. Kommunen har i søknaden kortet inn på noen av tidsfristene som er gitt i godkjent framdriftsplan.

Kommunen har søkt om sekundærrensing for utslipp over 50 personequivivalenter i Søre Askøy tettbebyggelse. Dette ble gjort på bakgrunn av at Miljødirektoratet i brev 5. mai 2020 til Statsforvalteren har signalisert at fristen for å overholde primærrensekravene for eksisterende utslipp ikke kan forlenges. Statsforvalteren kan dermed gi noe lengre frister til kommunen for oppnåelse av sekundærrensekravet.

Ansvarsforhold, tvangsmulkt og endring av vilkår

Kommunen er ansvarlig for at kravene i utslippstillatelsen overholdes. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller i tillatelsen blir overholdt, kan Statsforvalteren fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Tillatelsen kan endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig redegjørelse av saken. En eventuell søknad må derfor foreligge i god tid før kommunen ønsker endringen gjennomført.

At vi har gitt tillatelse etter forurensningsloven fritar ikke kommunen for erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene er straffbart.

Gebyr

Askøy kommune skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. I brev 18. august 2020 varslet vi foreløpig gebyrsats 5, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Med bakgrunn i at vi har brukt vesentlig mer tid på saken enn forutsatt, er gebyrsats 3 benyttet. Gebyret er fastsatt til 166 500

kroner. Vedtaket om gebyr er gjort med hjemmel i forurensingsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet sender faktura.

Klagerett

Askøy kommune og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet. Klagen skal sendes til Statsforvalteren innen tre uker fra dere har fått dette brevet. En eventuell klage bør være grunnlagt.

Offentliggjøring av tillatelsen

Vedtaket om tillatelse blir offentliggjort på nettstedet www.statsforvalteren.no/vestland og på www.norskeutslipp.no.

Med hilsen

Gunnar O. Hæreid
fungerende statsforvalter

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg:

- 1 Utslippstillatelse for Søre Askøy
tettbebyggelse- Vilkår

Kopi til:

Fiskeridirektoratet	Postboks 185	5804	BERGEN
Sissel Åsebø	Klampavikvegen 1	5300	KLEPPESTØ
Jan Vindenes	Klampavikvegen 1	5300	KLEPPESTØ
Anton Bø	Klampavikvegen 1	5300	KLEPPESTØ
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM

Tillatelse etter forurensingsloven for Askøy kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Søre Askøy tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensingsloven § 11, jf. §§ 16, 22 og 40 og forurensingsforskriften §§ 14-4 og 14-8.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 10. juli 2020, opplysninger framkommet under saksbehandlingen og

- *Konseptvalgutredning for vann og avløp i Søre Askøy tettbebyggelse av 31.05.2018*
- *Framdriftsplan for utbygging av avløpsanlegg for Søre Askøy, godkjent av kommunestyret 27. juni 2019*

Denne tillatelsen erstatter tillatelse av 16. oktober 2016 for Søre Askøy tettbebyggelse.

Tettbebyggelse	Søre Askøy tettbebyggelse		
Kommune	Askøy		
Adresse	Klampavikvegen 1		
Postnummer	5300	Poststed	Kleppestø
Org. nummer (bedrift)	973 960 636	Tilhører	974 774 593
NACE-kode og bransje	90.00 Kloakk- og renovasjonsvirksomhet		

Statsforvalterens referanser

Arkivkode	Tillatelsesnummer	Anleggsnummer og anleggsnavn	
2019/7942	2021.0200.T	<ul style="list-style-type: none">• 4627.0207.01 Skarholmen RA• 4627.0208.01 Horsøy RA• 4627.0209.01 Erdal RA• 4627.0210.01 Ask RA	
Tillatelse gitt første gang: 11. mars 2021	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelsen sist endret:	
Kjell Kvingedal miljødirektør		Sissel Storebø seksjonsleder	

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring

Innhold

1. Rammer for tillatelsen	4
1.1 Omfang	4
1.2 Oversikt over krav med frister	4
2. Generelle vilkår	5
2.1 Utslippsbegrensninger	5
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier	5
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	5
2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold	6
2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	6
2.6 Plikt til internkontroll	6
2.6.1 Krav til miljørisikovurdering	6
2.6.2 Krav til planer for kommunens avløpsvirksomhet	7
2.7 Plikt til å ha oversikt og kunnskap om tilstand og påvirkning	7
2.8 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	8
3. Utslipp til vann	8
3.1 Krav til avløpsnett	8
3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann	8
3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	8
3.1.3 Krav til utslipp via overløp	8
3.1.4 Krav til virkningsgrad for avløpsnett	9
3.1.5 Krav til handlingsplan for fornyelse av avløpsnett	9
3.2 Krav til rensing av avløpsvann	9
3.2.1 Generelt	9
3.2.2 Nye sekundærensaneanlegg og eksisterende avløpsanlegg som tillatelsen gjelder for	10
3.2.3 Rensekrav	10
3.2.4 Prøvetaking, analyseparameter og metode	11
3.2.5 Måleprogram	12
3.2.6 Overholdelse av rensekravene	13
3.2.7 Akkreditert prøvetaking	13
3.3 Frister	13
3.3.1 Frister for oppgradering, bygging av anlegg og overføring av avløpsvann	13
3.4 Midlertidige utslipp	14
3.4.1 Utslippspunkt fra rensaneanlegg og overløp	14
3.4.2 Påslipp	14
4. Utslipp til luft	15

4.1 Generelt.....	15
4.2 Lukt fra punktkilder	15
4.3 Utslipp av klimagasser.....	15
5. Støy	15
6. Avfall og avløpslam	16
6.1. Generelle krav til avfall.....	16
6.2. Håndtering av avløpslam	16
7. Forurenset grunn og forurensede sedimenter	16
8. Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap.....	17
8.1. Forebyggende tiltak	17
8.2 Beredskapsanalyse	17
8.3 Beredskapsplan.....	17
8.4 Beredskapsetablering.....	17
8.5 Øving av beredskap	17
8.6 Varsling av akutt forurensning	17
9. Resipientovervåking	18
9.1 Overvåking etter forurensingsforskriften.....	18
9.2 Overvåking etter vannforskriften.....	18
9.3 Rapportering av overvåkingsresultater	19
9.4 Registrering i databasen Vannmiljø.....	19
10 Energi	19
10.1 Energistyringssystem.....	19
10.2 Utnyttelse av overskuddsenergi	19
11. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer.....	19
12. Tilsyn.....	20
13. Krav til rapportering	20
13.1 Årlig egenkontrollrapportering	20
13.2 Årlige vurderinger av driftsforhold	20
Vedlegg 1	22
Vedlegg 2.....	23
Sentrale begreper brukt i tillatelsen	23

1. Rammer for tillatelsen

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder transport, behandling og utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann fra Søre Askøy tettbebyggelse på inntil 48 000 BOF₅- personekvivalenter (pe) i maksuke.

Kommunen skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse og antall

pe¹. Ved utbygging av kommunens infrastruktur, ny bebyggelse eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippets størrelse oppdateres.

Kommunen plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielle tilførsler (BOF₅ pe) av avløpsvann i maksuke fra tettbebyggelsen. Dersom størrelsen på faktiske tilførsler i BOF₅ pe overskrider tillatelsens størrelse i pe, er dette i strid med tillatelsen.

Ved langvarige overskridelser, plikter kommunen å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må kommunen søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i kommunens beregnede, potensielle utslipp etter NS 9426.² Oversikt over dette er satt opp i tabell 1.

Tabell 1 Oversikt over dimensjonerende tilknytning til framtidige renseanlegg

Avløps- sone	Anlegg	2020 Pe	Normal prognose Pe personer 2050	Høy prognose Pe personer 2050	Næring estimert pe i 2050	Normal prognose Pe - tilknytning 2050	Høy prognose Pe - tilknytning 2050	Rammer for tillatelsen
Vest	Horsøy	7364	11 214	11 898	3 000	14 214	14 898	15 000
Sør	Skarholmen	8437	11 949	18 245	2 000	13 949	20 245	20 000
Øst I	Erdal	5495	6 909	8 670	800	7 709	9 470	10 000
Øst II	Ask	748	2 531	2 466	300	2 831	2 766	3 000
Total framtidig tilknytning for framtidige renseanlegg								48 000

Denne tillatelsen omfatter de renseanleggene og utslippspunktene som framgår i punkt 3.2.2 og i tabell 1 i Vedlegg 1.

1.2 Oversikt over krav med frister

Kommunen skal hvert år gjennomgå alle handlingsplaner og oppdatere disse ved endringer/behov. Planene skal være dekkende for krav i denne tillatelsen.

¹ størrelse oppgitt i pe beregnet som BOF₅ etter NS 9426 eller annet.

² Med kommunens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukebelastningen i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uken i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og ti år fram i tid.

Tabell 2. Oversikt over krav med spesifikke frister satt i tillatelsen. Se også vedlegg 1, tabell 1 for oversikt over frister for sanering av hvert enkelt utslipp

Tiltak	Frist	Referanse
Sende inn oversikt over status for pågående utbyggingsprosjekt	01.05.2021	3.2.3
Oppdatere miljørisikovurderinger og tilhørende handlingsplaner	Årlig	2.6.1/2.6.2
Utarbeide tiltaksplan mot tilførsler av overvann og fremmedvann	31.12.2021	3.1.2
Vurdere behov for rensing av overvann	31.12.2021	3.1.2
Innføre systematisk kartlegging av utlekking fra ledningsnett	31.12.2021	3.1.2
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking av urensset avløpsvann	Kontinuerlig	3.1.4
Dokumentere virkningsgraden til avløpsnettet	31.12.2025	3.1.4
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utslipp fra overløp og innlekking	Kontinuerlig	2.6.2
Oversende ny helhetlig handlingsplan for kommunens avløpssystem	31.12.2021	2.6.2
Sende inn forslag til oppdatert overvåkingsprogram	31.12.2021	9.1
Overføre avløpsvann fra Hop - Strømsnes - Erdal til Badeelven RA	31.12.2021	3.3.1
Horsøy RA - nytt sekundærrenseanlegg skal være ferdigstilt	30.06.2023	3.3.1
Overføre avløpsvann fra Marikoven - Skiftesvik til Strusshamn	31.12.2022	3.3.1
Overføre avløpsvann fra Juvik til Horsøy RA	30.06.2023	3.3.1
Overføre hoveddelen av avløpsvann fra Hetlevik til Horsøy RA	30.06.2023	3.3.1
Overføre avløpsvann fra Hauglandshella til Horsøy RA	31.12.2024	3.3.1
Skarholmen RA - nytt sekundærrenseanlegg skal være ferdigstilt	31.12.2023	3.3.1
Overføre avløpsvann fra Kleppestø til Skarholmen RA	31.12.2023	3.3.1
Overføre avløpsvann fra Strusshamn til Skarholmen RA	31.12.2025	3.3.1
Erdal RA - nytt sekundærrenseanlegg skal være ferdigstilt	31.12.2027	3.3.1
Overføre avløpsvann fra Florvåg - Bakarvågen til Erdal RA	31.12.2027	3.3.1
Ask RA - nytt sekundærrenseanlegg skal være ferdigstilt	31.12.2027	3.3.1
Overføre avløpsvann i avløpssone Øst II til Ask RA	31.12.2027	3.3.1
Etablere system for energiforbruk etter hvert som anleggene er startet opp	+ ½ år	10.1
Rapportere overvåkingsdata i Vannmiljø	Hvert 3. år	9.4
Rapportere til Altinn	1.3- årlig	13.2
Sende årsrapport for avløpsanleggene	1.3- årlig	13.3

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofisituasjonen i resipienten, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er framkommet i forbindelse med saksbehandlingen, eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider, jf. punkt 3.2.4 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriften § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes til enhver tid og er stabil til tross for variasjoner eller endringer i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal kommunen sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltakene som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.

Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 8 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Kommunen plikter å ha internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven⁴ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kapittel 11 og 14 legger rammer for kommunens avløpsvirksomhet. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Kommunen plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til akutt forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav til miljørisikovurdering

Kommunen skal ha en oppdatert, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en gjennomgang av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp eller fare for forurensning.

Miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Utslipp til sårbare vannforekomster
- Utslipp til områder med mulige brukerkonflikter
- Kritiske punkter på renseanlegg
- Kritiske punkter på ledningsanlegg og pumpestasjoner
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Påslipp etter forurensningsforskriften kapittel 15 og 15A
- Vannforskriften § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

³ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

⁴ LOV-1976-06-11-79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

På bakgrunn av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivå, må det utarbeides en handlingsplan. Både konsekvensreducerende og sannsynlighetsreducerende tiltak skal her vurderes.⁵ Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring.

Miljøriskovurderingen og tilhørende handlingsplaner skal evalueres minst 1 gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak gjennomføres og kunnskapsgrunnlaget endres. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomgang av miljørisikovurderingen, som også inneholder kriterier for oppdatering.

Miljøriskovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen, se punkt 2.6.2 og punkt 8.3.

2.6.2 Krav til planer for kommunens avløpsvirksomhet

Kommunen skal sørge for at behovet for vedlikehold, fornyelse og utbygging av ledningsnett, pumpestasjoner og renseanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann identifiseres. Dette må gjøres for å sikre at økt behov for oppsamling av avløpsvann og økt behandlingsskapasitet i avløpsrenseanleggene, er tilpasset kommunes planer for ny utbygging av bolig- og hytteområder, eller næringsvirksomhet.⁶

Kommunen skal sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, for gjennomføring av de tiltak som kreves for å følge opp kravene i denne tillatelsen over tid. Hvordan kommunen skal løse dette i praksis, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren gjennom oversendelse av en helhetlig handlingsplan for avløpsområdet (temaplan avløp, hovedplan avløp e.l.) innen 31. desember 2021. Handlingsplanen skal se tiltak, mål og prioriteringer i sammenheng med øvrig planlegging i kommunen.

Kommunen skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og i forurensingsforskriften kapittel 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

En skriftlig oppsummering av denne vurderingen skal vedlegges kommunens egenkontrollrapportering via Altinn, jf. punkt 13.2.

2.7 Plikt til å ha oversikt og kunnskap om tilstand og påvirkning

Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig om det totale avløpssystemet påvirker eller kan påvirke vannforekomster, sårbare arter og/eller brukerinteresser. Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad renseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke naturmangfoldet, se også punkt 7.

⁵ Norsk Vann rapport 197/2013 Avløpsanlegg Vurdering av risiko

⁶ Med aktuell næringsvirksomhet menes næringsvirksomhet som vil innebære økt belastning av kommunens oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann, som påslipp fra hotellvirksomhet og næringsmiddelindustri.

2.8 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om renseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning kan ikke startes opp før Statsforvalteren har gitt midlertidig unntak. Søknader om unntak fra gjeldende rensekraav må derfor sendes Statsforvalteren i god tid.

3. Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Avløpsvann fra nye bygninger skal knyttes til offentlig avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningsloven.

Kommunen skal utarbeide planer for trinnvis økt tilknytning for eksisterende bygninger der tilknytningsgraden er lavere enn 98 %. Planene skal inngå i kommunens helhetlige handlingsplan for avløpsområdet.⁷

Kommunen skal til enhver tid ha oversikt over utbygginger og tilkoplinger som medfører endring av tettbebyggelsens samlede utbredelse og størrelse (pe).

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk bærekraftig teknologi for å begrense utslipp.

3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

Kommunen skal innen 31. desember 2022 ha laget en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres ledningsnett. Den skal inkludere en plan for trinnvis separering av overvann og sanitært avløpsvann på avløpsnett.

Gjennomføringen av tiltak for å redusere tilførsler av overvann og annet fremmedvann til avløpsnett, må ses på som første trinn i tiltak for å bedre renseløsningen for avløpsvann.

I områder hvor det separate overvannsnett mottar forurenset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres som en del av nevnte plan.

Utslipp av avløpsvann via overvannsnett er ikke tillatt.

3.1.3 Krav til utslipp via overløp

Kommunen skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnett.

Den samlede mengden utslipp via overløp bør ikke overstige 2 % av driftstiden over året innen 2030.

Kommunen skal som del av temaplan avløp eller liknende, lage en plan for å redusere bruk av driftsoverløp og vurdere muligheter for fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. punkt 2.6.2. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og

⁷ Basert på *Nasjonale mål - vann og helse*, vedtatt av regjeringen 22. mai 2014, som sier minst 98 % tilknytningsgrad per rensedistrikt.

resipienter brukt til bading med mer, hvor utslippene kan representere en miljø- eller helsefare. Utslipp via overløp skal heller ikke føre til forsøpling.

Driftstid for alle overløp, både driftsoverløp og nødoverløp, skal registreres og utslippsmengden skal kunne beregnes. Dette skal inngå i kommunens årsrapportering, jf. punkt 13.3.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Kommunen skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av kommunens kontrollrutiner og beredskapsplikt.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfellene der det likevel må skje og kan føre til brukerkonflikter, skal Statsforvalteren varsles på forhånd.

Det er ikke tillatt å etablere driftsoverløp på spillvannsførende ledning. Overløp som er i strid med tillatelsen skal saneres innen 31.12.2025.

3.1.4 Krav til virkningsgrad for avløpsnett

Kommunen skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking av urensset avløpsvann.

Virkningsgraden til avløpsnett, det vil si hvor stor andel av forurensingsmengden som kommer fram til renseanlegget, skal dokumenteres jevnlig. Dette skal gjøres ved at de ulike kildene til tap beregnes eller vurderes kvalitativt. Bruk gjerne modell for hydraulisk balansemodell til dette.

Dokumentasjonen skal oversendes Statsforvalteren innen 31. desember 2025 og etter hvert som renseanleggene blir satt i drift.

Utslipp på grunn av feil ved ledningsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 5 % fram til 31. desember 2027 og deretter maksimalt 3% over året.

3.1.5 Krav til handlingsplan for fornyelse av avløpsnett

Kommunen skal utarbeide en handlingsplan som skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse de neste fem årene.

Kommunens ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig og også etter hvert som ledningsnett fornyes.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann i tettbebyggelsen, skal oppfylle samme krav til rensing, uavhengig av renseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder også for private avløpsanlegg over 50 pe som ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett, men som vil få tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 27-2. Private avløpsanlegg med utslipp over 50 pe, som ikke har tilknytningsplikt i tettbebyggelsen, vil bli fulgt opp av Statsforvalteren.

3.2.2 Nye sekundærrenseanlegg og eksisterende avløpsanlegg som tillatelsen gjelder for
Oversikt over de nye sekundærrenseanleggene, og når de skal være ferdigstilt, framgår av tabell 3.

Tabell 3

Sekundærrenseanlegg	Avløpssone	Dimensjonerende kapasitet i BOF ₅ (pe)	Koordinat Nord	Koordinat Øst	Renseprosess	Ferdigstillelse anlegg år
RA Horsøy	Vest	15 000	6705883	289119	Sekundær	30.06.2023
RA Skarholmen	Sør	20 000	6702154	291155	Sekundær	31.12.2023
RA Erdal	Øst I	10 000	6706418	292470	Sekundær	31.12.2027
RA Ask	Øst II	3 000	6710905	299146	Sekundær	31.12.2027

Renseanleggene skal bygges slik at kravene i forurensingsforskriften kapittel 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

Renseanlegg og utslipp for avløpsvann uten tilstrekkelig rensing i tettbebyggelsen, som skal saneres og som omfattes av denne tillatelsen, er oppført i tabell 1 i Vedlegg 1.

3.2.3 Rensekrav

Alle eksisterende avløpsanlegg større enn 50 pe i tettbebyggelsen skal saneres, og avløpsvannet skal overføres til nye avløpsrenseanlegg som minst skal oppfylle kravene i forurensingsforskriften § 14-2 b) *Sekundærrensing*. Rensekravet for hele tettbebyggelsen skal være oppfylt innen 31. desember 2027.

Eksisterende avløpsanlegg i tettbebyggelsen skal drives optimalt fram til sekundærrenseanleggene står ferdig.

I områder der kommunen tillater ny bebyggelse med påslipp av avløpsvann til eksisterende avløpsanlegg, som ikke tilfredsstillers dagens renskrav, skal avløpsvannet minst overholde primærrensing før påslipp. Avløpslegget må ha kapasitet til å motta avløpsvannet, og avløpsledningen må være riktig dimensjonert. Det skal dokumenteres at alle nye avløpsanlegg overholder primærrensekravet. Dette gjelder også for Badeelven.

Kommunen skal sende inn en oversikt, senest innen 1. mai 2021, over omfang og status for pågående utbyggingsprosjekt som kan bli ferdigstilt før driftsstart for nye avløpsrenseanlegg. Oversikten skal også inneholde reguleringsplaner der utbygging ikke er igangsatt og være fordelt per avløpssone.

Pågående utbygging med godkjent rammetillatelse eller tilknytningstillatelse kan knyttes til eksisterende avløpsanlegg med tilstrekkelig hydraulisk kapasitet. Avløpsrenseanleggene Horsøy og Skarholmen har byggestart i sommer og driftsstart henholdsvis 30. juni og 31. desember 2023, Badelven oppfyller allerede kravet til primærrensing.

Utslippsparametere, tilhørende grenseverdier, midlingstid og minimum antall prøver for primærrensing og sekundærrensing i mindre følsomt område, er satt opp i tabellene under.

Sekundærrensing

Utslippsparametere og rensegrad for sekundærrensing i mindre følsomt område er satt opp i tabell 4.

Tabell 4 Rensekrav ved sekundærrensing

Rensekrav	Reduksjon av organisk stoff	
	BOF ₅	KOF _{Cr}
Sekundærrensing	70 % reduksjon eller maks 25 mg O ₂ /l	75 % reduksjon eller maks 125 mg O ₂ /l

Av dette følger:

1. Det biokjemiske oksygenforbruket (BOF₅) i avløpsvannet skal reduseres med minst 70 % av det som tilføres renseanlegget, eller ikke overstige 25 mg O₂/l ved utslipp.
2. Det kjemiske oksygenforbruket (KOF_{Cr}) i avløpsvannet skal reduseres med minst 75 % av det som blir tilført renseanlegget, eller ikke overstige 125 mg O₂/l ved utslipp.

Statsforvalteren kan bestemme om renseeffekten ved dominerende bedrifter kan tas med i beregningen av total renseeffekt.

Primærrensing

Rensekravene gjelder for Badeelven avløpsanlegg inkludert påslipp fra ny bebyggelse i tettbebyggelsen, inntil avløpsrenseanleggene står ferdig.

Tabell 5 Rensekrav ved primærrensing

Rensekrav	Reduksjon av organisk stoff	
	BOF ₅	SS
Primærrensing	20 % reduksjon eller maks 40 mg O ₂ /l	50 % reduksjon eller maks 60 mg/l

Prøver av suspendert stoff (SS) og biokjemisk oksygenforbruk (BOF₅) skal minst etterkomme enten kravet til konsentrasjon eller kravet til renseeffekt. Avlastning fra overløp på renseanlegget er inkludert i rensekravene.

3.2.4 Prøvetaking, analyseparameter og metode

Krav til prøvetaking og analyse følger av forurensingsforskriften §§ 14-11, 14-12, 14-13 og forurensingsforskriften kapittel 11 Vedlegg 2, tabell 2.1.1 og 2.2. Analysemetoder. Det skal også analyseres prøver av Tot-P, men det er ikke satt krav om grenseverdier for fosfor. I anlegg som er større enn, eller lik 20 000 pe, skal også tungmetaller analyseres.

Sekundærrensing

Tabell 6 Prøvetaking ved sekundærrensing

Renseanlegg	Analyseparameter	Antall inn- og utløpsprøver per år	Metode/midlingstid
Skarholmen RA	BOF ₅ og KOF _{Cr}	24	døgnblandeprøve /årsmiddel
Horsøy RA		12	døgnblandeprøve /årsmiddel
Erdal RA		12	døgnblandeprøve /årsmiddel
Ask RA		12	døgnblandeprøve /årsmiddel
Alle anleggene	Tot-P	6	døgnblandeprøve eller ukeblandeprøve/årsmiddel
Skarholmen RA	As, Cr, Cu, Ni, Zn og Pb*	6	ukeblandeprøve
Skarholmen RA	Cd og Hg**	6	ukeblandeprøve

*Deteksjonsgrense for As, Cr, Cu, Ni, Zn og Pb er 1 µg/l

** Deteksjonsgrense for Cd og Hg er ≤0,1 µg/l

Se også forurensingsforskriften kapittel 11 Vedlegg 2, tabell 2.1.1 og 2.2. Analysemetoder.

Primærrensing

Badeelven avløpsanlegg og eventuelle nye avløpsanlegg som etableres i påvente av at sekundærrensing blir ferdigstilt, skal gjennomføre prøvetaking i tråd med tabell 6 for primærrensing.

Tabell 7 Prøvetaking ved primærrensing

Renseanlegg	Analyseparameter	Antall inn- og utløpsprøver per år	Metode/midlingstid
Badeelven	BOF ₅	12	døgnblandeprøve /årsmiddel
	SS	12	døgnblandeprøve /årsmiddel
	Tot-P	6	døgnblandeprøve eller ukeblandeprøve/årsmiddel
Ny utbygging, anlegg > 50 pe i tettbebyggelsen	BOF ₅	6	døgnblandeprøve /årsmiddel
	SS	6	døgnblandeprøve /årsmiddel
	Tot-P	6	døgnblandeprøve eller ukeblandeprøve/årsmiddel

3.2.5 Måleprogram

Som et ledd i driftskontrollen for det enkelte avløpsanlegget, skal det fastsettes et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset det enkelte anlegget.

Måleprogrammet skal være en del av kommunens internkontroll og holdes oppdatert. Det skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens). Det skal framgå av måleprogrammet hvilke

usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir. Prøvetakingspunktene velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold det er viktig at måleprogrammene omfatter antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegget og perioder med overløp. Det laveste antallet akkrediterte prøver for de forskjellige anleggene følger av forurensingsforskriften § 14-11, men økes dersom det er nødvendig for å ivareta kravet om representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt. For miljøgifter skal det analyseres for verdier ned til deteksjonsgrensene.

3.2.6 Overholdelse av renskravene

Det skal ikke tas hensyn til ekstreme analyseverdier dersom disse skyldes uvanlige forhold, som for eksempel kraftig nedbør. Tabell 8 under viser tallet på prøver som er tatt og hvor mange prøver som ikke må oppfylle renskravene, se også forurensingsforskriften § 14-5.

Tabell 8 Antall prøver

Antall prøver tatt i løpet av et år	Største antall som ikke behøver å oppfylle kravene	Antall prøver tatt i løpet av et år	Største antall som ikke behøver å oppfylle kravene
4-7	1	41-53	5
8-16	2	54-67	6
17-28	3	68-81	7
29-40	4	82-95	8

3.2.7 Akkreditert prøvetaking

Kommunen skal gjennomføre akkreditert prøvetaking for de nye avløpsrenseanleggene etter hvert som de står klar.

3.3 Frister

3.3.1 Frister for oppgradering, bygging av anlegg og overføring av avløpsvann

Det er satt frister for ferdigstilling og overføring av avløpsvann til de nye rensanleggene på bakgrunn av kommunens framdriftsplan, jf. tabell 9.

Tabell 9 Oversikt over framdrift for overføring av avløpsvann til nye rensanlegg

Oppgradering av anlegg og overføring av avløpsvann til nye anlegg	Frist for ferdigstilling
Overføring av avløpsvann fra Hop - Straumsnes - Erdal til Badeelven avløpsrenseanlegg	31.12.2021
Overføring av avløpsvann fra Marikoven og Skiftesvik til Strusshamn	31.12.2022
Horsøy avløpsrenseanlegg skal være ferdigstilt for sekundærrensing	30.06.2023
Overføring av avløpsvann fra Juvik til Horsøy avløpsrenseanlegg	30.06.2023
Overføring av hoveddelen av avløpsvann fra Hetlevik til Horsøy avløpsrenseanlegg	30.06.2023
Overføring av avløpsvann fra Hauglandshella til Horsøy avløpsrenseanlegg	31.12.2024
Skarholmen rensanlegg skal være ferdigstilt for sekundærrensing	31.12.2023
Overføring av avløpsvann frå Kleppstø til Skarholmen avløpsrenseanlegg	31.12.2023
Overføring av avløpsvann fra Strusshamn til Skarholmen avløpsrenseanlegg	31.12.2025
Erdal avløpsrenseanlegg skal være ferdigstilt for sekundærrensing	31.12.2027
Overføring av avløpsvann fra Florvåg - Bakarvågen til Erdal avløpsrenseanlegg	31.12.2027
Ask avløpsrenseanlegg skal være ferdigstilt for sekundærrensing	31.12.2027
Overføring av avløpsvann til Ask avløpsrenseanlegg	31.12.2027

3.4 Midlertidige utslipp

Tabell 10 viser oversikt over tidsperiode for midlertidig overføring av avløpsvann til eksisterende avløpsanlegg.

Tabell 10 Oversikt over perioder med midlertidige utslipp

Avløpssone	Kommunens utslippsnummer	Navn på utslipp	Midlertidige utslipp i pe	Periode for midlertidige utslipp
Vest	23.01	Eide	950	Desember 2019 - medio 2023
Sør	20.05	Skiftesvik	800	August 2020 - høsten 2021
	20.03	Strusshamn	2600	Mars 2021 - ultimo 2025
	19.03	Klepestø	2200	2-3 mnd. i løpet av 2023
	19.04	Holmedalen	2500	2-3 mnd. i løpet av 2023
	16.01	Skogvik 1	600	Sommeren 2019 - ultimo 2021
	16.02	Skogvik 2	500	Sommeren 2019 - ultimo 2021
	14.01	Skogliheimen 1	100	Sommeren 2019 - ultimo 2021
14.02	Skogliheimen 2	200	Sommeren 2019 - ultimo 2021	

Askøy kommune må søke Statsforvalteren om tillatelse, dersom nye utslipp skal overføres midlertidig til eksisterende utslipp, før de nye renseanleggene er ferdigstilt.

3.4.1 Utslippspunkt fra renseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal føres ut i resipientene på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteressene ikke påvirkes. Utslippene skal ikke bidra til forverret miljøtilstand i resipientene. Dersom det skjer, må valg av utslippspunkt revurderes.

Utlekking av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven. Planlagt plassering av utslippspunktene for de nye renseanleggene er oppsummert i tabell 11.

Tabell 11 Utslippspunkt for renseanleggene

Anleggsnavn	Koordinater Øst (UTM sone 32)	Koordinater Nord (UTM sone 32)	Navn resipient	Dybde
Horsøy RA	288478	6705739	Hauglandsosen	120 m
Skarholmen RA	291171	6701721	Byfjorden	50 m
Erdal RA	292803	6706317	Byfjorden	50 m
Ask RA	292510	6711119	Byfjorden	50 m

Utslipp fra overløp

Utslippsledningene fra renseanleggenes overløp, skal gå parallelt med utslippsledningene fra renseanleggene, ut i resipientene til 20 og 30 meters dyp, tilpasset stedlige forhold.

3.4.2 Påslipp

Påslipp til kommunalt ledningsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og rensekrav satt i denne tillatelsen eller forurensingsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet iht. gjødselvereforskriftens krav.

Kommunen skal ha oversikt over virksomheter som kan utgjøre en risiko for det kommunale avløpssystemet, jf. forurensingsforskriftens § 15A-4, og følge opp disse gjennom pålegg og tiltak.

4. Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for det totale avløpssystemet. Formålet er å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer, ventilasjonsanlegg og andre lufteinnetninger skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Kommunen skal ha oversikt over kilder til lukt og vurdere behovet for tiltak og effekten av gjennomførte luktreducerende tiltak.

Før bygging av nye anlegg og før nye pumpestasjoner, kummer, utearealer og ledningsnett tas i bruk, må kommunen vurdere mulige kilder til lukt. Det må også vurderes om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter. Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempere forebygges effektivt. Beregnet luktemisjon fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 2 ouE/m^3 som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal.

4.3 Utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes så på et så lavt nivå som mulig.

5. Støy

Utendørs støy fra renseanleggene ved boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner, utdanningsinstitusjoner og barnehager i nærheten, skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden:

Tabell 12 Støygrenser

Dag	Søn- og helligdager	Kveld (kl. 19-23), hverdager	Natt (kl. 23-07), alle døgn	Natt (kl. 23-07), alle døgn
55 L_{den}	45 L_{den}	50 $L_{evening}$	45 L_{night}	60 L_{AFmax}

L_{den} er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

$L_{evening}$ er A-veiet ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19-23.

L_{night} er A-veiet ekvivalent støynivå for nattperioden 23-07.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/regnet ut med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av renseanleggene, inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygge- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for nye boliger av typer som nevnt ovenfor som etableres på steder der støybidraget fra virksomheten bryter eller er forventet å kunne bryte fastsatte grenser i tillatelsen.

6. Avfall og avløpsslam

6.1. Generelle krav til avfall

Kommunen plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Kommunen plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensingsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som genereres skal gjenvinnes framfor å deponeres/leveres til godkjent avfallsmottak. Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke kommer på avveie og kan bidra til marin forsøpling.

6.2. Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosessene i anlegget, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Avløpsslam skal behandles ved godkjent anlegg for slamhåndtering. Slam fra siler <0,5 mm kan håndteres som avløpsslam og skal ikke legges til deponi.

Kommunen plikter å sørge for at alt slam som skal brukes til gjødsel eller jordforbedring, blir håndtert i samsvar med gjødselvereforskriften⁹. Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver brukes. Innholdet av miljøgifter i avløpsvann og slam skal avgrenses så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Kommunen skal ha et system for kildeoppsporing som sikrer at tilførsel fra punktkilder blir holdt på et minimum.

Kommunen skal ha oversikt over hvilke mengder slam renseanleggene genererer, kvaliteten på slammet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for avløpsanleggene, se punkt 13.2.

Statsforvalteren kan pålegge kommunen å delta i kartlegging for å dokumentere nivået av miljøgifter i slam. Et sammendrag av prøvetaking og analyser inkludert vurdering av resultatene med konklusjoner, skal inngå i årsrapportene fra renseanleggene.

7. Forurenset grunn og forurensete sedimenter

Avløpssystemet skal være innrettet slik at det ikke skjer utslipp til grunnen, f.eks. fra kjemikalielagring mm., som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet. Når det skal legges nye avløpsledninger, skal kommunen ha kjennskap til om ledningsnettene berører områder med forurenset grunn eller forurensete sedimenter i elv, andre ferskvannsføremønstre og i sjø.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2¹⁰, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensete sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr.930

⁹ Forskrift om gjødselvarer m.v. av organisk opphav av 7.4.2003, nr. 951

¹⁰ Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

forurensningsforskriften kapittel 22.

8. Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

8.1. Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltakene som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen plikter i tillegg å ha en plan for systematisk gjennomføring av risikoreducerende tiltak som er avdekket i miljørisikovurderingen jf. punkt 2.6.1.

8.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal kommunen utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal kommunen utarbeide og begrunne

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

8.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av kommunens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier. Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

8.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

8.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

8.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift.¹¹ Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren gjennom sfvl@statsforvalteren.no om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrydd

¹¹ Forskrift om varsling av akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en akkreditert prøve

9. Resipientovervåking

9.1 Overvåking etter forurensingsforskriften

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp i berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipienten skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom, jf. forurensingsforskriften kapittel 11, vedlegg 1 punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005¹² eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingsprogrammet skal sendes Statsforvalteren for eventuelle merknader innen 31. desember 2021. Overvåkingen skal videre gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet for målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

9.2 Overvåking etter vannforskriften

Kommunen skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten og bekrefte at utslippene ikke medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann.¹³

Kommunen skal i samarbeid med nødvendig fagekspertise og eventuelle andre påvirkere utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann.

Overvåkingsprogrammene skal sendes til Statsforvalteren for eventuelle merknader innen 31. desember 2021.

Overvåkingsprogrammene, både overvåking etter forurensingsforskriften og for vannforskriften, skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen *Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018)*. Programmet skal vise og begrunne hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Ved behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes Statsforvalteren senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Overvåkingen skal igangsettes slik at overvåkingsrapport kan sendes Statsforvalteren innen 31.12.2021. Overvåkingen skal videre gjennomføres med et intervall på 3 år med unntak av enkelte elementer dersom Statsforvalteren har gitt aksept for en utvidet frekvens.

¹²Resipientundersøkelser i fjorder og kystfarvann. EUs avløpsdirektiv Veileder fra SFT, TA1890/2005 (eller en senere utgave)

¹³Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifisering system for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet med hensyn på målepunkter, elementer og frekvens.

9.3 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensingsforskriften skal drøftes. Konklusjoner som er framkommet for å registrere resipienten som følsom, normal eller mindre følsom, skal presenteres for forurensningsmyndighetene, som en del av påfølgende kalenderårs egenkontrollrapportering, jf. punkt 13.2.

Resultatene fra denne overvåkingen skal også sendes til Statsforvalteren når rapportene foreligger.

Resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften skal sendes Statsforvalteren innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, jf. punkt 13.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieell til forskriften. Gjeldende veileder per 17.12.2020 er «Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018).

9.4 Registrering i databasen Vannmiljø

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

10 Energi

10.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av alle avløpsanleggene. Et energistyringssystem skal være etablert innen et halvt år etter at anleggene er satt i drift og skal inngå i internkontrollen.

10.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Kommunen skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

11. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal kommunen dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Kommunen plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de

kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter kommunen å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹⁴

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

12. Tilsyn

Kommunen plikter å la representanter for Statsforvalteren eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

13. Krav til rapportering

13.1 Årlig egenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for. Rapporteringen forgår i dag via Altinn.

13.2 Årlige vurderinger av driftsforhold

Kommunen skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for henholdsvis avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking. Det skal legges vekt på overordnede kvalitative vurderinger. Data som rapporteres til Altinn eller vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over det kommunen selv finner hensiktsmessig for å underbygge konklusjoner.

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan siste kalenderårs og planlagt oppgradering av avløpsnettet bidrar til å etterkomme kravene i tillatelsen og delmål i kommunens temaplan/hovedplan avløp med tilhørende handlingsplaner
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. virkningsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlastet for overløp og beregning av innlekking og utlekking.
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann, herunder forventet og registrert effekt av tiltakene, inkludert større separeringstiltak
- Hvordan renseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing og driftsstabilitet beskrives.
- Eventuelle overskridelser av tillatelsen skal kommenteres særskilt ift. punkt 3. Utslipp til vann med forslag til korrigerende tiltak.
- Resultater fra målinger av tungmetaller og organiske miljøgifter i innløp og rensset avløpsvann.
- Måleprogram skal legges ved for orientering
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking, jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår punkt 10.
- Status for risikovurderinger og oppfølging

¹⁴ Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet, inntil denne rapporteringen kan integreres i egenkontrollrapporteringsskjemaene.

Vedlegg 1

Tabell 1 gir informasjon om rapportert avløpsmengde i 2019 til Miljødirektoratet, omsøkte grenser oppgitt i pe og dagens renseprosess.

Tabell 1

Avløpssone og renseanlegg	Renseanlegg/utslipp	Eier	Rapportert 2019 Pe	Grense i (pe) inntil sekundærrensing er oppfylt	Renseprosess*	Frist for sekundærrensing
Vest Horsøy RA	23.01 Eide**	K	834	950	SLA-P	31.12.2024
	- Horsøy	P	300	300	MINIRENS	30.06.2023
	24.01 Juvik	K	2453	2650	SIL	30.06.2023
	24.02 Lavik	K	96	120	SLA-P	31.12.2024
	25.01 Polleelva	K	974	1500	SLA-F	31.12.2024
	26.01 Kråvik	K	471	600	SLA-P	31.12.2024
	26.02 Tømmervika	P	74	120	SLA-P	31.12.2024
	27.01 Hauglandshella	K	1821	3500	SIL	31.12.2024
	28.01 Tveitevågen	P	425	500	MINIRENS	31.12.2025
29.01 Kollevågen	K	316	500	SLA-P	31.12.2025	
Sør Skarholmen RA	19.02 Strand	K	161	300	SLA-F	31.12.2026
	19.03 Kleppestø**	K	4656	7000	SIL	31.12.2023
	19.04 Holmedalen**					
	20.01 Skarholmen	K	146	200	SLA-P	31.12.2023
	20.02 Engevika	P	96	150	MINIRENS	31.12.2028
	- Strusshamn 1	P	-	120	SLA-P	31.12.2025
	20.03 Strusshamn 2**	K	1485	3500	SIL	31.12.2025
	20.04 Sveabrotet	K	192	300	SLA-F	31.12.2025
	20.05 Skiftesvik**	K	199	800	SLA-P	31.12.2021
	20.06 Marikovneset	K	84	150	SLA-F	31.12.2022
	21.01 Marikoven	K	341	500	SLA-P	31.12.2022
	21.02 Marikoven øst	K	174	300	SLA-P	31.12.2022
	21.03 Marikoven sør	P	99	200	SLA-F	31.12.2025
	21.04 Marikoven vest	K	56	100	SLA-F	31.12.2025
	22.02 Follese g. skole	K	502	800	SLA-P	31.12.2027
22.03 Follesevågen	K	109	200	SLA-P	31.12.2027	
22.04 Haugadalen	K	217	300	SLA-P	31.12.2027	
Øst I Erdal RA	14.01 Skogliheimen 1**	P	81	100	SLA-P	31.12.2021
	14.02 Skogliheimen 2**	P	81	200	SLA-F	31.12.2021
	15.01 Thumyrfeltet	P	53	200	SLA-P	31.12.2027
	15.03 Olaviken	K	127	450	SLA-P	31.12.2021
	16.01 Skogvik 1**	K	415	600	SLA-P	31.12.2021
	16.02 Skogvik 2**	K	358	500	SLA-P	31.12.2021
	16.03 Marikovfjæra	K	124	250	SLA-P	31.12.2021
	16.04 Badeelven/Erdal	K	1983	6000	PRIMÆR	31.12.2027
	17.01 Alvheimfeltet	P	71	110	SLA-P	31.12.2025
	18.01 Drageide	K	1795	3500	SIL	31.12.2027
	18.02 Gullskjærvik	K	121	200	SLA-P	31.12.2027
	18.03 Ytre Florvågøy	P	50	100	SLA-P	31.12.2027
	18.04 Ekrene	K	236	275	SLA-F	31.12.2027
Øst II Ask RA	12.01 Flensberghavn	P	65	100	SLA-P	31.12.2027
	12.04 Kirkevik	P	99	200	SLA-P	31.12.2027
	12.05 Kirkevik	K	157	300	SLA-F	31.12.2027
	12.06 Askehamn	K	318	500	SLA-F	31.12.2027
	13.02 Hopshavn	K	109	150	SLA-P	31.12.2027

*Forklaring på forkortelser for renseprosesser:

SLA-P	Private slamavskillere for hver enkelt eiendom, før påslipp til kommunalt ledningsnett
SLA-F	Felles slamavskiller for avløpssonen
MINIRENS	Minirensanlegg med biologisk rensetrinn
SIL	Silanlegg, ca. 1mm lysåpning RIST
RIST	Rist, 3 mm lysåpning

**Anlegg med tillatelse til midlertidige utslipp i påvente av at utslippene kan overføres til nye anlegg, se også tabell 10.

Vedlegg 2

Sentrale begreper brukt i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles renseanlegg eller utslippssted. Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mm.
Tettbebyggelsens utslippsstørrelse	Den maksimale, gjennomsnittlige ukebelastning i BOF ₅ (pe) til tettbebyggelsens avløpsnett som oppstår i maksuke.
Maksuke	Den uken i året med forventet høyest belastning av avløpssystemet maksimale, gjennomsnittlige ukebelastning i BOF ₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uken i året med forventet høyest belastning.
Kommunens beregnede potensielle utslipp av avløpsvann i maksuke	Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukebelastning i BOF ₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uken i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år.
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt renseanlegg for avløpsvann, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner.
Overløp	Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken).
Driftsoverløp/regnvannsoverløp	Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet blir

	overskredet. (Kilde: Boken om VA- teknikk av Ødegaard.) Mest relevant for fellesnett.
Nødoverløp	Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Boken om VA-teknikk av Ødegaard.)
Fremmedvann	Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann.
Virkningsgraden til avløpsnettet	Det vil si hvor stor andel av forurensningsmengden som kommer fram til renseanlegget.
Blandeprøver	Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke. (Kilde: Sweco-rapport)
Ukeblandeprøver	Blandeprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.
Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.